

V. St. Kinjo

IZGRADNJA I OBNOVA CARSTVA...

(pozorišno dejstviije s pucanjem, pjevanjem i uz poneki lelek...)

Scena 1

(Biljetarnica autobuske stanice ali istovremeno čekaonica i kafana za sve koji, ili podrane ili okasne. Pored malog šanka na istom zidu su; jedan šalter i vrata sa zatvorenim šalterskim prozorčićem, dok se u drugom, otvorenom, nazire dozlaboga mrzovoljni lik nekakve nedojebane ženetine. Na zidu, između vrata i šaltera, vidi se obješen, uokviren i zastakljen vozni red, dok iznad njega visi prazan ram sa potamnjelom pozlatom. Za malim šankom posluje jedno lijepo, mlado čeljade rumenih obraza, dok za stolom u ćošku, iznad prazne šolje čaja, sjedi u crno obučen momak zarastao u bradu i izgubljenim pogledom luta po praznoj kafani. Konačno u kafanu ulazi – Miloje - krupan starac zarastao u sijedu kosu ali još tamnih brkova i vjeđa, sa ulubljenom crnogorskom kapom na kojoj se jasno razaznavao oblist sa zlatnim šestokrakom.)

Miloje: (s vrata):

- Pomaga Bog, narode!

Sonja: (iza šanka)

- Bog s tobom Miloje..., koji narod, jadan?

Miloje:

- Kako koji narod...!? Evo ste tun ti, tako obla i rumena i ovi momak (mrdnu glavom u pravcu bradatog momka), pa ako nema naroda, stvorite ga...

Sonja:

- Neka Miloje jadan! Će si tako podranio s takvom đać oljom pričom i to našte srca, te će te neđe kap trefiti...

Miloje:

- E, mala, nijesam ti ja te sreće da tako lijepo počinem, no mi daj nešto da se pomognem...

Sonja:

- 'Oli kafu, rakiju ili...?

Miloje:

- Ajde-de! Nemoj mi toga đavola razdvajat..!

(S bukom i uz pozdrav u kafanu ulaze trojica srednjovječnih poluvojno obučenih ljudi tegleći nakakve transparente protiv NATO-a, ničim zasluženi sankcija i drugog, pa pošto ih odložiše uza zid sjedoše za susjedni sto)

Miloje:

- Aaaa, evo naši vrli samoupravljači i novopečeni milijarder...Dobra vi sreća i sretni puti..., posebno oni u novu svijetlu budućnost. Vidi se da vas očekuju velika djela...

Miraš: (jedan od pridošlih):

- Neka de, Miloje, nemo ´ ne zadijevat!

Miloje:

- Ne zadijevam, bogomi, no rekoh da ve pozdravim i odam priznanje dostojno vašeg istorijskog poduhvata.

Marko : (drugi od pridošlih):

- Batali priču, Miloje, amana ti...No ´ ajde, devojko, daj ovim ljudima nešto da popiju...!

Miloje:

- Ada, garagane, računaj li i mene u te ljude...?

Marko:

- E, kad vidim kakve su ove pare kojima ću da platim, onda slobodno i tebe u ljude uračunati mogu. Mala, kol ´ ko ti je kafa jutros?

Sonja:

- Po meleona, bogami i to samo do podna, kako mi šef reče.

Danilo: (treći od pridošlih):

- Auuu, na što su ove pare došle...!? Barabar ka službine..!? Evo ni, umjesto novčanika, treba slamnicu nosit...

(Utoliko u kafanu ulazi jedno kršno, ispršeno, utegnuto i napadno namazano žensko čeljade, pa pošto se samouvjereno osvrnu i ne pitajući sijede za sto bradatog neznanca)

Miraš:

- Vala ne valjaju ove pare baš ništa, kad ih ni kurve više ne primaju.

(Namigujući dobaci novodošloj)

- A..? Je li ovako, devojko ?

Novodošla:

- Pitaj majku, ćutučino jedna, ona najbolje zna! Kurve ove pare neće jer im se može a ti i tvoja bratija morate... Eto, kakvi vi ljudi, takve su vi i pare...

Miloje:

- E, bogomi, ova mala ima pravo.

Miraš:

- Uh, pogana li si, ne bilo te... No lako je tebe zboriti kad čekovnu knjižicu носиš među noge... I to onu deviznu!

Miloje:

- Imaš pravo, moj Mirašu.

Marko:

- Ada, Miloje, tebe je izgleda sve potaman; što god ko reče, ti njemu – imaš pravo!

Miloje:

- E, moj Marko, bogomi ako ćemo pošteno, eto ispade da baš ti imaš pravo...

Miraš:

- Miloje, ti si barem proskitao svijet i vidio što treba i ne treba, ajde čočče, reci što je s ovijema parama. Koji im je đavo te se tope ka snijeg na suncu?

Miloje:

- A jesi li ti, crni družo, kad čuo za bolijest zvanu – leukemija? Eto to bi ti bio najkraći odgovor, pošto su pare za jednu zemlju isto što i krv čoeku...

Miraš:

- A nije, dati, do toga došlo, majka mu stara...!?

Miloje:

- Jes 'i biće još gore.

Miraš:

- Uh, ako Bog da da sve to nekako preživimo. No reci ti nama otkud parama vrijednost i ko je stvara?

Miloje:

- To bi ti, kao samoupravljač, jedan od slavni vlasnika fabrike i sredstava za proizvodnju, morao znati. Dati znaš ko u tvome pogonu stvara vrijednost, jer ako to ne znaš niko ti ne može objasniti što su pare. Nesreća je u tome što velika pamet treba da bi se one zaradile a potrošit ' ih može bilo koja avetinja.

Marko:

- A ono te pričaju o nekakvoj zlatnoj podlozi..? Znaš li što o tome...?

Miloje:

- To su ti – pričine priče, jer te, bez rabote, ni zlato spasiti ne može a koliko su pare važne, sjeti se da bez onih trideset dinara Jude Iskariota, ni hrišćanstva ne bi bilo. No o tome, ovi popovi te se sada pomamljuju, ništa ne pričaju, no vam umjesto para uvaljuju priče o – carstvu nebeskome.

Marko:

- E, Miloje, ti ga baš prećera... Otkud ti to, da se do hrišćanstva došlo su tako malo para? Posigurno se zna da je Juda izdao Isusa i za to izdajstvo primio te pomenute pare.

Miloje:

- Jes´! U jevanđelju stvarno piše da je Juda izda´ Isusa za trideset srebrnjaka, pa onda pošao i objesio se... Eto ti priče dostojne, ništa manje no jedne svjetske vjeroispovijesti!? Nije - nego!

Marko:

- E, vala, ne mo´š reći da ga nije izdao...!

Miloje:

- Vala, da to nije učinio, ništa od cijele hrišćanske rabote ne bi bilo. Pod garantu! A onda, ukoliko to nije učinio zbog para, bilo bi pošteno da su ga proglasili za sveca... No se popovima, izgleda, više isplatilo da ovu njegovu misiju proglase izdajom i njom opravdaju prolaznu slabost Mesije, koji to ne bi postao da ga Juda nije „izdao“ te su ga poslije razapeli... No vama izgleda teško pada da to vidite, a i stari Grci su još davno rekli: Veni , vidi vici!, što znači da niko nije tako ćor ka´oni što neće da vidi... A za pare ti oči ionako ne trebaju jer one tako prepoznatljivo – šušakaju.

Miraš:

- A, što to, jadan pričaš...!? Po tvome ispada da se ništa mimo para ne događa i ne može dogoditi.

Miloje:

- I ne može! Jer da može, ne bi ih ni bilo niti bi kome trebale, kad bi ovim svijetom vladalo iskonsko poštenje a ne kupovna ljubav. Ove današnje pare ne gube vrijednost tek tako već nju, neko moćan, presipa u svoj džep dok vi mlatite parolama i tuturičete ulicama i trgovima. Na kraju krajeva, jedino što parama u svakom vremenu i na svakom mjestu osigurava vrijednost i služi kao konačna podloga, jeste – jebačina - i ovi čas bi se s vama moga kladiti da ona danas nominalno vrijedi ama baš isto onoliko koliko je vrijedela i u drevnom, biblijskom - Vavilonu.

Miraš:

- E, pa kad sve znaš reci – koliko je to moglo biti?

Miloje:

- Raspitaj se, garagane, kod ovih nakurčenih, razgaćenih i obrivanih dilera te ve šišaju ka ovce! Ili kod ovijeh vaših izabranika što ve jebu u to malo pameti... E to će ve jebanje zaisto skupo koštat', ja vi garant...

Marko:

- E Miloje, ti i tvoji savjeti... A đe baš dilere da pitamo koliko košta jedna jebačina...!? Ali ti misliš da smo poajvanili ili oćeš da ne zajebaješ. Po tvomemu, izgleda da bi kurve mogle biti jedini dileri... 'Ajde, bogati, batali priču!

Miloje:

- Aaa, viđi Miraša, ko bi reka da je ovako bistar...!? Pa sigurno da su kurve jedini pravi i neprolazni dileri pa ako to shvataš, onda bi ti mogla biti jasna ova situacija u kojoj ste spali na razgaćene i nadrkane dilere, koji suvereno vladaju vašim sudbinama.

Miraš:

- Miloje, batali više e si počeo da iznaodiš...!

Miloje:

- E moj Mirašu, kad bi ti znao čega sve nema po bijelom svijetu, tamo đe su banke – banke, a burdelji i javne kuće u stvari menjačnice višega reda, đe čoek svoje pare može na gospodski način da mijenja za pomenutu deviznu podlogu, a ne kod ovijeh ćelavaca te drežde po ovijeh ćoškova i povazdan zunče - ...vize,...vize...! Ako ćemo pravo, u stvari su oni neka vrsta vaših makroa – podvodača – koji vas podvode onijema te vas šišaju ka ovce i bjesomučno jebu u mozak... Ako ga imate.

Našminkana đevojka:

- Ajde, Miloje, jadan što se s njima natežeš...!? Ali ne vidiš da su i doma dužni ostali te se pred ženama ne smiju glasnut no sad ka pušteni s lanca oštre grla kako bi u čoporu zavijali ka vukovi... Ti njima pominješ javne kuće i ostale rabote a sam znaš da tamo ulaze samo slobodni ljudi, dok bi oni napunili prazne gaće i s vrata pobjegli glavom bez obzira.

Danilo:

- Bilo bi bolje da privališ, ćušketino, da te nebi jadi našli! No gledaj svoj posa i kako ćeš ufatiti kakvu „kiriju“ - međunožnu...

Marko:

- A što ti onda stalno drviš s tijem samoupravljanjem? Vala ga je bilo dosta i premnogo.

Miloje:

- E, žalit ćete za njim ja vi jemac... Vama je ono bilo tačno po mentalnoj mjeri, nešto poput grupnog seksa, odnosno naški; grupne jebačine će nije važno ko koga jebe... Pošto je i krađa erotski čin, zar je onda čudo što je u samoupravljanju zavladao geslo – kradi i pušti drugoga da krade... Mene ne čudi što je došlo do ovoga poloma jer, ko krade i razvaljuje preduzeće koje ga hrani, kuću u kojoj živi i okolinu koju dijeli sa svima, onda ga nije teško povesti da razvaljuje susjedne zemlje i gradove... Pogledajte ova vaša proleterska naselja, njihove ulaze i stepeništa...! Zar ne izgledaju ka da je njima protutnjao pravi rat..? A to nije ničije do vas i vašeg potomstva „ruku djelo“.

(Utoliko u kafanu ulazi mlad čovjek u maskirnoj uniformi i bez osvrtanja prilazi šanku)

Danilo:

- E ljudi, evo ga Pule, glavom i bradom! Kad si s fronta, junače?

Pule (zbunjeno):

- Evo sad, ovi čas.

Miraš:

- Ajde, junače, učini nam čast i sjedi s nama da popiješ piće!

Pule:

- 'Oću, ali samo jedno i to s noga... Hitam!

Miraš:

- Ada, Pule, ostaviste li u Konavle barem jednu kuću zdravu...?

Pule:

- Ne, vala, ni čempresa a kamo li kuće...

Danilo:

- Ma kako to, Pule, ni čempresa..., obraza ti.

Pule:

- Eto tako... Ti znaš da svaka kuća konavoska ima i podrum, pa vojsci ža' da ono dobro vino propadne te se od njega i ne trijezni... A da bi se vojska održala budnom, oficirski kadar, s vremena na vrijeme izda naredbu; tri prsta lijevo od kote te i te, po neprijatelju – ospi!!! A tamo ničega do nekakve lomine i pokoji čempres...

Miloje:

- E, bogomi mora to da je neka silna vojska! Vljerujem da je ni u Abisiniju takve nema... Terako, terako! A zašto ne ostaviste barem onu jednu – od zakletve..?

Pule:

- E, zašto! Eto, kad smo ušli u jednu lijepu, gazdinsku kuću, na tavulinu nas je dočekala boca viskija i čaše, pored kojih ležale listice na kojoj je pisalo: „Vama na čast, vojnici, uzmite sve iz kuće i auto iz garaže ali nju, molimo vas ka časne ljude, ne dirajte. Hvala vam unaprijed“

Miloje:

- Pa što učinjeste..?

Pule:

- Popismo piće pa onako zamišljeni pođosmo dalje, ali ne odmakosmo daleko kad nekakvi bradati ljudi naiđoše, kroz prozore ubačiše bombe a na vrata od garaže automatima iscrtaše krstove.

Miraš (oduševljeno):

- Vidiš što su ti pravi, borci, u ognju borbe i vjere iskaljeni..! Znaju oni da su Latini stare varalice i da je auto u garaži bio miniran, pa ako se pojagme da ih sve do jednog potamane, onako podmuklo ka što umiju... Iz zasjede.

Miloje:

- E, e, baš tako...! Isto ka što se umiju popet na crkveni toranj pa umjesto šlemova natući ona zvona a onda iz teškog artiljerijskog oruđa i tenkova osuti paljbu na goloruki narod...

(U kafanu ulaze zagrljeni, dvojica krupnih ljudi u uniformama teritorijalne odbrane, gromoglasno pjevajući)

Teritorijalci:

- „Mi nećemo ništa novo..., nako Carstvo Dušanoovo...“

Miraš:

- Ti se, Miloje, kano sprdaš i ka da nijesi čuo da su 30.000 Ustaša potpomognutih kurdsom plaćenicima i mudžahedinima bili navalili da nam otmu Prevlaku. A o onome što čine po Krajinama i da ne govorimo...

Miloje (okrećući se Pulu):

- Pule! ´Ajde, obraza ti, reci jesi li na frontu vidio koga od te sile neprijatelja te Miraš pominje?

Pule:

- Ma kakvi... Vidio sam da se nešto mrda po onijeh glavica i da ponekad nešto zadimi pa onda oko nas nastane fijuk i tutanj, ali da sam se s nekim srio oči u oči ili vidio iz blizine, nijesam, osim onih preteklih baba i đedova te su ih nekudijen sprovodili teritorijalci ka ovi....

Prvi teritorijalac:

- Ma što ti nama, ođen - teritorijalci sprovodili... Malo bi mi koga sproveli, ja ti jemac..., no bi mi to po kratkom postupku. I nemo' se tun činjeti važan e si bio na front, pošto smo i mi otuda... a danas se ponovo vrcemo.

Drugi teritorijalac:

- Ma pušti ga, još je on zelen, no daj, vikni još jednu turu, pa da zapjevamo...!

Teritorijalci (pjevaju uglas):

- 'Oćemo li moj jarane,
- niz lovćenske slazit strane,
- isukati po tri prsta,
- pa gaziti sve do Trstaaaa,
- Ojha!

Miloje:

- Viđi, viđi..., evo buduće vlastele obnovljenog Carstva Dušanova...! E pa nije no ljudima treba to priznat'! Kakva veličanstvena vizija svijetle budućnosti u kojoj će se jesti pašadom od zlatnijeh piruna i ožica. Pardon, kašika i viljušaka... Mada mi se čini da je kašika turska riječ ali nećemo sitničariti.

Prvi teritorijalac:

- Ma što se ti glaskaš iz toga upretnjaka, drtino stara... Izgleda da ti je ža' komunizma i boračke pemzije te si je bratskom krvlju zaradio a sad óćeš nama da držiš pridiku.

(U tom momentu u kafanu-ćekaonicu ulazi slikar-umjetnik Vuk, s mukom tegleći svoje utenzilije)

Miloje:

- Aaa, đe si to krenuo Vućino...? Ma ću li kako me pozdravi novokomponovana turbo - vlastela ove slavne „Obnove i Izgradnje..“ nekadašnjeg carstva?

Vuk:

- Ma pušti, Miloje.., nemoj bit tako strog s njima... Sve ti to njima, jadan, dolazi od puste neжебice. Mo'š misliti kako im je doma kad su ovako sretni e idu u rat!?

Drugi teritorijalac (razočarano šireći ruke):

- Alaj se množe ovi izdajnici, Bog te vidio!? Gori su od pete kolone... A ni ovi rezervisti, ka ovaj o'đen, te umjesto muda ceca dvije bombe i kurči ovudijen, nijesu ništa bolji, pa ih po frontu Zenge i Mudžahedini raščeruju na buljuke... A jedva čekaju da dođu doma i zavuču ženi pod rašu...

Prvi teritorijalac (Pulu):

- Anu junače, jesi li barem „omrčio“ pušku, pošto znam da im nijesi mnogo audio...

Pule:

- Ne da nijesam no više tamo neću obrtati.

Drugi teritorijalac:

- A, zdajniče..! A kukavice,,! Dezerteru! Trebalo bi te, smjesta, strijeljati na licu mjesta!

Pule:

- A, da me vi, po čemu, ne bi strijeljali?

Prvi teritorijalac:

- Ne! Ali ima ko hoće...

Pule:

- E, pa kad nećete, onda imam razloga da ve častim. Evo odma...

(Okrenu se ka šanku i od zabezegnute cure naruči dvije manje vinske čaše, potom se okrenu, polako prđe teritorijalcima i na sto im stavi čaše u kojima se nazirahu dvije jajaste, otkočene, zelene bombe. Teritorijalci se ukočiše od iznenađenja ali ipak ostadoše pribrani)

Prvi teritorijalac:

- E čoeaka... Oli da ne sve pobiješ.., obraza ti kojega nemaš.

Pule:

- Ne, no ove bombe ionako moram da razdužim a kod koga bih drugog no kod vas dvojice, oprobanih ratnika... Da barem malo osjetite od onoga što ste drugijeme učinjeli... A to što je ovi narod okolo, samo uvećava vašu odgovornost. Zato ovu „čast“ lijepo uzmite i prošetajte tamo đe nikome neće nauditi a ja odoh...

*(praćen napregnutim mukom, hitro nestade kroz otvorena vrata.
Teritorijalci ćutke uzimaju čaše sa bombama i, osvrćući se, izlaze za njim)*

Vuk:

- Auuu, Miloje jadan, viđe li što se učinje..?

Miloje:

- Viđeh, viđeli ih jadi ka što hoće...

Vuk (*trojici zapanjenih demonstranata*):

- Jeste li i vi, s tijem parolama, krenuli u obnovu i izgradnju carstva..?

Miraš:

- Ne mi, no protiv ovoga embarga i sankcija...

Miloje:

- Vućino, pušti njih no, kao zreo i uspješan umjetnik, reci kako ti vidiš ovu pomamu za tim ojađelim carstvom..?

Vuk:

- Radi se o zabuni jer traže carstvo onamo đe ga nema, pošto se ono, od vajakada, nalazi u jednoj višoj dimenziji stvarnosti. Evo pogledaj kroz ovaj šalter i vidjećeš sveprisutni arhetipski aspekt - „carice“ - koja neprolazno vlada našim životima, budno nas nadzirući iza svakog šaltera... U stvari, šalteri i nijesu ništa drugo do svevideće oči bilo kojega „carstva“.

Miraš:

- E, Vuče, evo sad i ti poče istu priču ka ovi matuf od Miloja..!?

Vuk:

- Mirašu, čemu se, jadan, čudiš..? Evo priđi bilo kojem šalteru i obrati pažnju kojim pogledom će te dočekati bilo koja od tjih ženetina. Rijetke su one što te neće ošinuti namrgođenim pogledom ka da si doša tražit, ništa manje no - pičke...

Miraš:

- Auuu, narode, kakve su ovo nauke, kumim ve Bogom...!? O čemu god ih pitaš, oni ti sve svedu na jedno te isto...

Vuk:

- Pa ne vele, zalud, Francuzi: „Cherchez la femme!“, što mu izide na isto. Kad god se nešto ne može riješiti na uobičajeni način, oni vele: „Potraži ženu!“. A i sam znaš što mladi momci, zadivljeno kažu, kad neka od zgodnih cura prođe kroz njihov vidokrug. Pristojniji od njih, uzdahnuo promrmljaju, onako za sebe: „Za Boga miloga, ko li jebe ovo divno čeljade!!!“ Shvati ti to kako gođ

´oćeš, ma ovo što ti rekoh zaisto jeste najpošteniji izraz onog pravog mladalačkog osjećaja pri susretu sa neodoljivom ženskom ljepotom. Pjesnik veli; Ljepota je ono što ti uzima dah...

(Odjednom, kroz vrata sa šalterom u kafanu ulijeće razjarena prodavačica biljeta...)

Julka:

- A što ti to, kosmurava, glibava i pljana fukaro, ovudijen kupiš govna o nama koje pošteno i savjesno radimo svoj posa´.., a ne ka´ ti i ovi matuf te visite po kafana i zadijevate narod. Ako ti treba žena, traži je neđe drugo, no kakav si nije nikakvo čudo e je ne mo´š nać´... No da što valjate, bili biste tamo đe su danas svi pravi ljudi, rodoljubi i junaci...

(pošto ih, obojicu, ošinu svojim "bojevim" pogledom, prezrivo odgega do vrata sa šalterom koja za sobom tresnu tako da kafanom odjeknu poput kakvog opštenarodnog - šamara...)

Vuk:

- Uuuu, Miloje viđe li ovo...? (tiše) Kakva aždaja sunce ti...

Miloje:

- Jes vala... A kako umije da te ošine onijem, modrom bojom podvučenim, „bojevim“ pogledom, a?

Vuk:

- Velim ti ja, moj Miloje, sve je to čista „mitologija“.

Miloje:

- Kako to misliš, Vučino...!?

Vuk:

- A, zaboga znaš... Učio si, dati, u školi; mitove i mitologiju..!?! Naprimjer ono o Kentaurima... Pola konj - pola čoek i ostale rabote koje se podrazumijevaju...

Miloje:

- Ako znam na što misliš, znava me jad...!?

Vuk:

- Ma, na svu onu mitologiju koju su nam uvaljivali umjesto istorije... Onu što su, da je bilo poštenja, trebali predavati uz gusle; o Marku, Janku, Starom Vujadinu, Malome Radojici, devetorici Jugovića i ostaloj vlasteli Carstva Nebeskoga...

Miloje:

- Aaaa, to misliš. E, pametni ljudi... Znaju oni da đeca više vole bajke od tamo nekakve hronike ko koga - tada i tada; ubi, prevari, zajeba...

Vuk:

- Ti Miloje znaš što je to arhetip – praslika... E kad te slike utučesh narodu u glavu onda mu dođe normalno da ga na granici dočekuje Stari Vujadin a što on propusti dočekuje Mali Radojica, po drumovima presrijeće Marko Kraljević kome treba para za rujno vino... A ne znam jesu li i meni uvaljivali posebnu priču, teke ja, kad vidim ove šalterske „carice“ i njima slične, ostajem u nepokolebljivom uvjerenju da njih mogu jebati, jedino – neznani junaci!

Miloje:

- A dobro, Vuče, kako to da ovi partizanski primjeri odjednom izblijeđeše...? Evo ka da ih nikad nije ni bilo.

Vuk:

- E, kako... Sjeti se onih poratnih dana nakon Rezolucije i pojave onih američkih kaubojskih filmova; Oklahoma Kid, Draga Moja Klementina i ostalih... Čim smo odgledali te filmove i poistovjetili sa junacima iz tih filmova, oni naši junaci iz NOB-e nam se učinješe pravim seljačinama u odnosu na njih. Konačno i u svjetskoj literaturi, baš oni junaci koji nikad nijesu postojali; Don Kihot, Šerlok Holms ili vojnik Švejk, u sjećanju naroda ostaju kao da su stvarne ličnosti.

(u kafanu ulazi krupan i zgodan momak sa maslinasto zelenim rancem preko ramena, prilazi šalteru, kupuje bilet i zamišljeno sijeda za slobodan sto.)

Vuk:

- Aaa, Zoki, crni sine a đe si to krenuo, jadan?

Zoki:

- U rat... Ali ne vidiš da sam se u velje breme uprtio.

Vuk:

- A jesu li te to mobilisali ili kako..?

Zoki:

- Nijesu, no sam ih preteka´ pa se sam prijavio, da barem što skudžam ka mnozina...

Vuk:

- Zaboga Zoki, nijesi dati i ti od tijeh...!?

Zoki:

- Imaš pravo... Ne da nijesam no sto puta grđi!

Miloje:

- Ajde, jadan, što pričaš..!?

Zoki:

- Kako što pričam, stričane... Nemam para... Nemam rabote... Oženit se ne mogu pošto đevojke neće na selo a žensko mi treba n'ako neću jebat' one koze... No treba neko i njih da ti pridrži...

Vuk:

- Nije, dati, baš tako crno...!?

Zoki:

- Kako nije...! Evo sad da pitamo ovu đevojku iza šanka bi li se vratila na selo...

Sonja:

- Ne ja, bogomi, ni za kakve pare...

Zoki:

- Eto, čuješ što ova đevojka reče... A narod je odavno reka; jeba, ne jeba, vrijeme kurcu prolazi...

Miloje:

- E, Vuče, sjećaš li se one krize oko Trsta, kad smo i mi odili na demonstracije i urlicali iz svega mozga kako bi nas tadašnji vlastodršci čuli i unaprijedili. Vikali smo; dolje Pela i njegova fela. A bilo je i onih sa drugim ciljevima, što pjevahu: „Ako dođe do bombaša i Silvana biće naša.“ A Silvana Mangano, stvarno tada bješe neprikosnovena carica naših snova...

Danilo:

- E što su ovi matufi navalili priču iz vremena „Obnove i Izgradnje“ pa prevrću očima od miline. Eto, što vi je „vaša borba dala...“ Zato i žalite za samoupravljanjem, koje vi je donijela elektrifikacija i industrijalizacija...

Vuk:

- A, jes', Miloje sjećaš li se onijeh udarničkijeh vremena kad su momci pjevali: „Ide cura pre' o sela, šeset posto nevesela...“

Miraš:

- Aha! Pa kad su ogradili ove socijalističke „gigante“, iz ovijeh sela pokupiše mladu zensku čeljad kako bi im što jeftinije rabotale na tekućoj traci a momke ostaviše da ga suše po ovijem vukojebinama dok im ne dosadi te i oni odu u proletere.

Miloje:

- Dobro zbori ovi bivši samoupravljač i su-vlasnik sredstava za proizvodnju... Baš da vidimo što će oni učinjeti u skoroj budućnosti?

Vuk:

- E, baš kad smo kod narodne poezije, treba reć' da je narod vazda kroz pjesmu izražavao trenutno raspoloženje, jer ono negdašnje „... mi ti se kunemo!“, nestade ka jutarnja magla.

Zoki:

- Ali zato ti ja i dan današnji slobodno mogu zapjevati onu samoupravljačku narodnu pjesmu: „U fabrici opančina radi trista đevojčina, gledajući maturante, ostadoše neudate...“ A dok ga mi sušimo po ovijeh vukojobina i bestragija, posteljoizdavci i ostali kurajberi se mrse u naše ime..

Miraš.

- Ko ti smeta da i sam dođeš u grad i pridružiš im se...?

Vuk:

- Ti, Mirašu, uopšte ne poznaješ crnogorske prilike po tom pitanju. Jer da znaš, ne bi ovome momku s takvom lakoćom uvaljivao krivicu.

Miraš:

- Ne no ćeš me ti naučit'! Eto mu ništa ne fali no se izdaleka može videti da je zdrav i zgodan momak...

Vuk:

- Eto vidiš koliko si neznaven... Da išta znaš, znao bi, što neđe reče jedan mnogo mudar i pošten čoek, da nema te sretno udate Crnogorke koja se toga ne stidi i to ne krije ka zmija noge... Svaka sretna Crnogorka je ovome narodu sumnjiva a samo su žene – mučenice - jedine kojima ovi suludni narod odaje priznanje... Zato ti i dan današnji kod ovijeh ženskih čeljadi mnogo bolje prolaze pljanac ili bolesnik, pogotovu ako je tuberkulozan ili sičijav...

Miraš:

- E, Vuče, ti ga baš prećera...

Vuk:

- E, kurac – prećerah...! Osvrni se, jadan i pogledaj oko sebe i pričekaj da vidiš što će donijeti vremena koja dolaze...

(U kafanu smrknuti i pod oružjem ulaze ona dva teritorijalca, ovoga puta obučeni u maskirne uniforme i ćutke sijedaju za isti sto. Malo

ko na njih obraća pažnju iako opasno izgledaju. Prije nego li neko zausti da nešto kaže, neočekivano se, ono utegnuto i napiturano čeljade obrati Zokiju. Zbog toga je zaslužila da je imenujemo...)

Zorka Zvijuk:

- E gre´otice od ovoga mladog i lijepog čoeaka...! Neka, čoeče, što ga đevojke neće no im se ne ide na selo i ´oeće u grad da žive te je sad na veliku muku... I da bi to riješio mora, niđe drugo no u rat..!? Valjda će mu tamo, na frontu, priznati „bojevi“ status...

Zoki:

- A sto se ti javljaš, kad te niko ništa ne pita...!?

Zorka Zvijuk:

- E da išta imaš u tu – gornju – glavu, vidio bi da je baš u tome problem. Pitaš ovu ćurku iza šanka bi li se udala na selo i na kraj pameti ti nije, da to isto mene pitaš ka da sam, nedajbože zašivena... što li!?

(U kafani nastaje duboki tajac, jer se svi nađošće žestolo zatećeni Zorkinim pitanjem)

Zorka Zvijuk: (zamišljeno...)

- Kod tebe se događa otprilike isto ono što se događa u američkim kaubojskim filmovima đe šerif dođe u grad i na sebe prima obavezu da nekolicinu gradskih bezobraznika skine levorom, kako bi se dokopao lijepe učiteljice... Pa si baš ođe doša ´ d´ako se ko, čoeče, konačno sažali na tvoju hudu, rasušenu sudbinu.. E Gre´ote od čoeaka... Vala baš!!!

Miloje:

Neka mala, nemo´ga zadijevat, pošto je kakvu-takvu odluku donio..

Zorka Zvijuk:

- Ma ne zadijevam ja njega, no vi samo njemu priznajete muku a na mene se niko ne obrće bez da me uvrijedi.

Vuk:

- Pametno zbori ova đevojka tako mi zadnje ure... Miloje, barem bi ti to mora ´znati.

Miloje:

- Bogomi Vućino imaš ti pravo! Vjerovatno se i ti sjećaš vremena „Obnove i Izgradnje“ kad smo mislili i nadali se e će i u tome narodna vlast učinjeti nešto... Tada nijesu zborili da se dvoje mladih vjenćalo no da su se – registrovali. Eto tako ostade do dana današnjega, kad se ovih auta namnožilo, pa sad ta prića

dobija novi prizvuk i kad ti neko pomene tu registraciju vazda nenamjerno pomisliš da će onu nevjestu odvesti na tehnički pregled da će je navesti na kanal i odozdo pogledati da li je sve u redu... Onda čoku n'ampane i o probnoj vožnji te pomisli da taj izraz i nije tako loš kad bi se i – primjenjivao... Poslije toga bi čok dobio tehnički karton i bio siguran da je nevjesta u funkciji...

Vuk:

- Auuu, Miloje, de odjezdi, jadan... Kakvi tehnički pregledi i probne vožnje, toga ni u Americu nema...

Miloje:

- Vučino, ovo sa tehničkim pregledom je još i blaženo pri onome kako je onda bilo. Kolicina pametnih i zgodnih momaka je zaglavila Goli Otok zato što su se dopadali najljepšim gradskim curama, koje su pobjednici smatrali svojim. Sjeti se kako su, novi vlastodršci, svoje nevjeste predstavljali iskorakom lijevom nogom po pravilu strojnomo, tako da je cijela rabota bila nalik na – raport! A nikad, ni slučajno, ne bi rekli: „Ovo je moja nevjesta“ već – drugarica... Tako da nije moglo a da ti se ne nametne, kako njihova jebačina neodoljivo nalikuje očajničkoj borbi – prsa u prsa..

Miraš:

- E kako su ovi matufi počeli da se sjećaju onih vremena ka invalidi prošloga rata.

Vuk:

- Neka de, carska vlastelo... no ćete vi uspostaviti nova pravila jebanja zlatnim visokofrekventnim vibratorima... koji se natiču poput šlema... kako li!? Ti ka da zaboravljaš da se sva epska erotika svodi na one poznate deseteračke stihove. „Ma ´nu sabljom – otkide mu glavu“ U tim narodnim pjesmama, ženskog naroda ima samo pod vidom gorskih vila i tu su jedino kako bi junaku pomogle u nevolji...

Miloje:

- E, Vučino, sad me potsjeti na jedinu crnogorsku narodnu pjesmu, isto tako jedinu koji i danas znam napamet... To ti je ona o Mari i Filipu, koja počinje stihovima i pjeva zu Kom-ovsku melodiju:

„ Kiša pada, vjetar duva, Đurišića Mare čuva.
Čuvala ih brdu tome, Sutormanu visokome....“

... a onda priča prelazi u junaštvo koje se u sređenim zemljama kvalifikuje kao: otmica sa silovanjem... jer kako razumjeti stihove koje narod pjeva sa nesumnjivo voajerskim zadovoljstvom:

„Pod autom motor puca, Filip Mari gaće buca,
Pod autom motor piri, Filip Mari noge širi...”

Pri tome je sva okolna infrastruktura koja puca, piri, jeca, škljoca, riče, kuka, lomi i drugo, upotrijebljena jedino u svrsi rimovanja ovog antologijskog - erotskog čina...

Miraš (obraća se Zorki):

- A što se ti, jadna, čudiš e te ovi momak ne pita bi li ga uzela, kad si za sobom četu ostavila...

Zorka Zvijuk:

- Ma kojega đavola se ti javljaš...!? Pa njemu žena treba i red je da pita a ne da se knjezi pred vama koji ste žene zakučili nekakvim opštenarodnim škartanjem i licitacijom...

Miraš:

- Ne, no će pitat nekakvu ka što si ti da je iz ovijeh kafana prstom kažuju i fale se: „Viđi je, kako se isprсила ka da je – banica, a svojevremeno sam je isprevrta ka – getu!”

Zorka Zvijuk:

- E, jes joj z’esto naudio. Ništa od nje ostalo nije, pa me sve čudi kako se to mogla – isprsit. ‘Ajde, bogati, batali takvu priču... Posebno me žalosti i vrijeđa, što ti i takvi mene osuđuju i smatraju kurvom iako pošteno radim svoj posao i nikome zla ne činim... Naprotiv!

Miraš:

- A što se, onda, vucaraš s bilo kim?

Zorka Zvijuk:

- Niti vucaram.., niti bilo s kim... To zapamti ako nijesi znava... Idem sa onim ko mi se dopada, ne gledajući kako da ga zarobim već neka bude slobodan „stići i uteći...” jer ja neću da me u životni jaram uprežu s nekakvim plahim volom, no hoću junca kome oganj iz očiju bije...

Miraš:

- E, jes! Pa ćeš ga naći na taj način...!?

Zorka Zvijuk:

- Tako ili nikako... Priroda mi je zadala život kao ženi i neću da sjedim i čekam da me „odvedu” ka kravu... Vama je normalno da vi žene idu u Italiju i obijaju ulice sa butikama đe za s mukom zarađene pare kupuju kojekakve džidže-midže i tranje bjelosvjetske... E meni ne treba Italija no ja ovudijen idem i

svakoga lijepoga momka zagledam, ka izlog od butige, da kojim slučajem moja nerođana deca nijesu u njoj, odnosno u tome momku kome se otvorim do srca.... No vi, uskogradi brašnjomudi, to ne možete shvatiti...

Miraš:

- E ne, vala, no ćeš ne baš ti prosvijetliti...

Zorka Zvijuk:

- Nije mi ni namjera..., da ti pravo rečem, no se nešto, onako sama za sebe, pitam; kojega đavola sam odila u školu, bila dobra i slušala, naučila zanat i počela s rabotom..., da bih sad, neđe, sjeđela i dok se rasušim čekala nekog od ovijeh „neznanih junaka“ te se ne žene rad sebe nego - „za kralja i otadžbinu“.

Danilo:

- He, he...! Znači zato si pošla u partizane... Kako izgleda, tvoj pozadinski rad je bio veoma uspješan te se ne možeš požaliti...

Zorka Zvijuk:

- Izgleda i ti misliš isto ka i ovi te su krenuli u obnovu „Carstva Dušanova“, da bi trebala slijediti dva osnovna modela koje ovaj njihov napredni pokret nudi: Kosovka djevojka i Majka Jugovića... E malo li je to za ovo današnje doba!

Prvi Teritorijalac:

- Ti bi, kobilo jedna, trebala da ustaneš na pomen Majke Jugovića, umjesto što ta imena naše slavne istorije bačaš u glib.. No pošto nemaš obraza, bolje bi ti bilo da zamukneš da ne bi bila druga...!

Zorka Zvijuk:

- Eee, viđi junačine...! On bi da me nanovo sabije u ono što se prije zvalo – robljem; žene i čeljad, kako bi on i njemu slični postali gospoda. I to carska a gaće im se od gliba na guzici raspadaju...

Prvi Teritorijalac (prijeteći ustaje):

- Rekoh ti li ja, droljo raskubena, da zavežeš i batališ priču, e ću ti..

Zoki (ustaje i priječi mu put):

- Nećeš ti ništa, no je ostavi na mir... Prvi si je zadio!

Prvi Teritorijalac (zbunjeno i nesigurno):

- A nijesi se, dati, diga ´ da da je braniš...? I to kao – dobrovoljac...!? Tražiš li, možebit ´, kavgu ili samo ´ oćeš da se napraviš važan pred njom !?

Zoki:

- Ni jedno ni drugo... I samo bi vas zamolio da je ne dirate jer nikome ništa nije učinjela a ni rekla nešto što nije tačno...

Drugi Teritorijalac:

- E što ti je kurva.., učas ti ona nađe advokata..!? Ne osvrći se na njega ali ne vidiš da 'oće da joj se umili a znaš i sam zbog čega.

Zorka Zvijuk:

- Ne treba mene niko da brani no to mogu i sama... A da što od vas ima, branili bi me i vi - od samih sebe, ka što to nalažu ljudski običaji.

Prvi Teritorijalac (žesti se i zalijeće put nje):

- E ne može kurva da začuti, pa to ti je..! Rekoh li ti ja, bizo jedna, da privališ e će te veliki jadi naći...

Zoki (odlučno):

- Stani!! Nemoj slučajno da si je dirnuo, bez ako nijesi krenuo da se biješ...

Prvi Teritorijalac (zbunjeno):

- Ti bi se zbog nje pobio, kako izgleda...!?

Zoki (odlučno):

- Ma, koji se matrak čudiš... Ti i tvoje društvo čudite se e branim nju, koju vi s nekakvim vašim pravom olako vrijeđate i ponižavate a potpuno vam je normalno što sam s vama skupa krenuo neđe đe ću možda morati i da ubijem nekoga, koga niti znam niti mi je što učinio... Ili on mene, što, kad malo bolje promislim nebi bilo đavolje štete, kad sam s vama krenuo na ta zli put i to – dobrovoljno.

Prvi teritorijalac:

- E pa ti je ona otvorila oči...

Zoki:

- E, da nije ništa drugo no što me, s pravom, opomenula da ne kukam i sebe žalim, pa je dosta a kamo li što drugo... Tek sad mi je postalo jasno koliko je moj dosadašnji život bio – zadat! Te budi dobar i slušaj.., pa će ti se dat posao, pa stan..., pa porodica... dok vrijeme jalovo prolazi.... Tek sad vidim koliko je sva ta priča pogana, kad sam, umjesto da skupim malo hrabrosti i sudbinu uzmem u svoje ruke, skupa s vama krenuo putem beščašća i prokletstva, a sve zarad nekakvog budućeg berićeta po vašoj mjeri. Ka svaka kukavica, umjesto da sudbinu uzmem u svoje ruke, poslušno sam u svoju ruku uzeo da ga drkam do besvijesti... A što se ove devojke tiče, da je poštenja i pameti,

odavno se ne bih ´vatao na opštenarodne priče...Kad se sjetim u čem su mi godine prošle, od muke mi dođe da iz dubinske dubine rasušenih muda, nad samim sobom leleknem iz svega mozga. Zato me nemojte jackat i zadijevat samo da ve zamolim...

Drugi Teritorijalac (smrknut ustaje i obraća prvom):

- A nije, dati, da si se prepa od te ćušketine i od te kukavice...!?

Zorka Zvijuk:

- Jes ´kako nije, pa mu treba pojačanje...

Drugi Teritorijalac (prijeteći prilazi Zokiju hvatajući ga za revere jakne):

- ´Mići se otolen, gnjido izdajnička..., e ću te stuć ´ka zublju..!

Zoki (snažno hvatajući zglobove njegovih ruku):

- Mići ruke...!

Zorka Zvijuk (pokušava da ih razdvoji):

- Ostavite ga, "junačine"... Kako vi to pristaje; dvojica na jednoga.

Prvi Teritorijalac (odgurnu je tako da skoro pade):

- E, vidi kučke, neće da se makne dok ne pa ´ne krv...

Miloje:

- Nekate, ljudi, za ime božje... Batalite daviju i svađu ako Boga znate... (okrenu se trojici demostranata) Ajte, ljudi učinite nešto!

Miraš:

- A što, zaboga, oli ne vidiš da su zaslužili dobiti ono što su tražili..

Danilo:

- Au, narode kako se ova fukara namnožila... Te dezenteri, te izdajnici, te kurve... Fale samo još špijuni, pa da svi budu na broju...

(Teritorijalci stenjući i uz potmule udarce pokušavaju savladati Zokija koji se žestoko otimao. Umjesto da razdvoje, demonstranti priđoše i stadoše uspaljeno da podjaruju i navijaju...)

Vuk:

- Ajde ljudi učinite nešto jadni ne bili...

Danilo (krevelji se):

- Evo sad ćemo, čim ga sputaju...

Zorka Zvijuk (uz prodornu vrisku nanovo ulijeće u gužvu):

- Kuku mene, crnoj, đe će ovi momak stradat zbog mene avetne... Ostavite ga kumim ve Bogom... Kako ve nije sramota; dvojica na jednoga..

(Nanovo je odgurnuše te se strovali među stolove... Iz ugla odlučno izađe bradati i u crno obučeni momak, dođe do zavađenih i jednog od teritorijalaca tako snažno zgrabi za zglobove ruku, da ovaj pokleknu i zajauka. Drugog teritorijalca Zoki uhvati u željezni zagrljaj, dok onaj bradati momak, nerazumljivo mumlajući onog drugog odgurnu do stola za kojim su sjedeli zabezeknuti demonstranti. Zoki olabavi svoj stisak i drugog teritorijalca prezrivo odgurnu te otetura do ostalih)

Vuk:

- Aoooo, ljudi, što bi ovo za ime Boga...!? Kako je krenulo evo rata i ovamo...!?

Miloje:

- A što si ti, Vuče, mislio..? Rat se uvijek šunja sporednijem putevima, zato je često ovudijen navraćao iako ovđe ni života nema a kamo li nečeg što više vrijedi...

Vuk:

- Pa, stari su neđe davno rekli da sloboda više vrijedi...

Miloje:

- To su se oni ćešili, da im barem nešto ostane...

Miraš:

- Viđi vješti li su ovi dva matufa, tako ti Boga..!? Prepali se pa odma duboko zabrazdili u filozofiranje, ne bi li na ta 'način razdvojili ove momke i poneku đevojku...

(Zorka sijeda kod Zokija zabrinuto ga gledajući dok se Teritorijalci smrknuo domundavaju, kad se najednom otvaraju vrata sa šalterom i iz njih, poput furije izlijeće ona nedojobana ženetina i naredbodavno staje pred teritorijalnom odbranom)

Julka:

- E, koje ste mi vi junačine, svaka vi čast...! Raskubate se ovudijen s kojekakvim kurvetinama i izdajnicima a ne vidite kako špijuni i mudžahedini, ne samo seire no mlate s vama ka s praznom vrećom...!

Miloje:

- Ma što priča ova zenetina, amanati...!?

Vuk:

- A što...! Sigurno da nije ni za kakvo dobro...

Teritorijalci (zbunjeno):

- Na što ili na koga mislite, gospođo!?

Julka:

- A za ime Božije naivni li ste... Treba li prvo da neko omlati s vama, pa da shvatite da neprijatelj ne spava no da nama svijema o glavi radi. Umjesto da o tome vodite brigu vi se ovudijen pramate s'ovijem matufima, kurvetinama i izdajnicima...

Teritorijalci (još uvijek zbunjeni) sliježu ramenima:

Prvi teritorijalac:

- Recite, gospođo, konkretno, u čemu je stvar?

Julka (razjareno prevrće očima):

- Stvar! Nije stvar no nesreća i to velika kad ste tako ćori... A kako, jadni, nije velika, kad oni mudžahedin, odonud iz onoga upretnjaka (pokazuje na bradatog momka obučenog u crno ruho) ne samo što seiri no ve još i ćuška po ovoj kafani...

Drugi teritorijalac (zapanjeno):

- Kakvi mudžahedin, gospođo...!? O kome govorite?

Julka (prevrće očima):

- Kako koji, jadan, ali mu ne vidiš onu bradu talibansku a povrh toga obučen je u crnu robu kako bi svako, osim vas dati, moga videt da je krenuo u džihad – sveti rat... Nije vi pomoglo ni to što ve maloprije raščera ka kokoške da' u jad vidite kako ni naši ne umije no mumla i halaka po njinski...

Miloje:

- Moga bi se evo sad kladit, Vućino, da se ova uspaljena ženetina neće umiriti dok ne omiriše krv, a?

Prvi teritorijalac:

- Ajde matufi, batalite tu vašu propagandu da ne prođete ka „peta kolona !“

Vuk:

- Neka Miloje, jadan, e bi se moglo desiti da s nama podmire račun...

Prvi teritorijalac (nesigurno):

- Gospođo, jete li vi sigurni..?

Julka:

- Pođi pa ga pitaj ako imadneš kad, jer se vidi da je spreman na sve.

(Teritorijalci odlučno ustaju i dok jedan oružje okreće na prisutne, drugi kreće ka momku s bradom koji ga zbuđeno posmatra ne shvatajući obrt)

Drugi teritorijalac:

- Ruke u vis i ruke na zid!!!

(Bradati momak ustaje, mumla nerazumljivo i gestima pokazuje na svoja usta. Trojica demonstranata ustaju, spremni da pomognu ako treba, radozno posmatrajući što se zbiva)

Miloje:

- Rekoh li ti ja, Vućino, e će bit belaja...

Prvi teritorijalac:

- Privali tun, drtino stara, zbog takvih ka što ste vi mora neko prvo da pogine kako bi vam iz staroga prkna došlo u glavu.

Drugi teritorijalac:

- Uza zid, kad ti zborim!

(Momak ga unezvjereno gleda i u očajničkom pokušaju hvata za zadnji džep)

Miraš:

- Pazi!!! Poteže oružje...

(Pucanj ga prekida dok se onaj momak, pogođen, više začuđeno osvrnu i gubeći snagu, pokušava da nađe oslonac... da bi konačno pao u ugao iza stola)

Julka:

- Eto, rekoh li vi ja...

Prvi teritorijalac (zapanjenoj Sonji):

- Ajde, mala, idi zovi hitnu i policiju... Civilnu i vojnu, neka odmah dođu na uviđaj a vi drugi ostanite tamo đe ste i da slučajno ko što ne dovati, da ga ne snađe ista sudbina.

Julka:

- Ne mora ona niđe, no ću ih ja zvat telefonom a vi pazite na ove izdajnike... Ko zna e je možebiti nekakva zavjera pa da i oni iz potaje, ka što umiju, ne potegnu kakvo oružje, pa da ve nađe zlo.

(Isprušeno odlazi kroz vrata sa šalterom i telefonira, dok svi prate njen smrknuti, šalterom uokvireni lik. Istovremeno u prostoriju ulazi poštar Novica, staje sa strane i začuđeno posmatra)

Novica:

- Što je, ljudi, je li kakva nevolja ili udes..?

Danilo:

- Kako se uzme, moj Novica... Ovi momci, u samoodbrani stukoše nekakvog ojađeloga mudžahedina ili kako se ovi špijuni danas zovu...

Novica:

- Kakvoga mudžahedina, jadni ne bili... Otkud vi se oni priziru ovudijen, ka da ste se opjanili, što ne bi bilo čudno u ovo mutno vrijeme?

Miraš:

- Tako se tebe priziralo... Da ovi momak ne bi okretan i brz, ko zna bi li ko od nas preteka'!

Novica:

- A bi li ja moga videt toga mudžahedina...?

Drugi teritorijalac:

- Ostani tu đe si i ti i ostali, dok dođe policija!

Novica:

- Ma samo da vidim, neću ništa dirat'. Ka' poštar poznajem dosta naroda i lako mi je poznat izvanjca..

Drugi teritorijalac:

- Odbi'!

Novica (uzbuđeno):

- Ma čekaj, čoče, čini mi se da ga znam... Pušti me da vidim, jadan ne bio, nije mi do tuđe nesreće no da vidim jesam li doslutnik ka vazda...

(Zbunjen, teritorijalac ga propušta do ugla gdje momak nepomično leži)

Novica:

- A kakvi mudžahedin, kuku vi u glavu...! Ovo je oni gluvonijemi kukavac te mu je brat među prve pošat' na zli put a sad mu se ne zna ni strva ni groba, evo četrdeset dana, pa se on jadnik, ovako u korotu s bradom i robom diga da mu u namastir čini parastos... E dovik je vi kuku, ka što' će ja vi jemac, đe ubiste čoecka invalida

iz zaludu poštene kuće i bratstva. Aj´ da čoek lelekne i za njim i za vama, od danas pa zadovijek...

(U prostoriji vlada duboki muk... Teritorjalci spuštaju oružje dok se Zorka Zvijuk pripija zu Zokija, šapćući mu nešto i pokušavajući da ga odvuče ka vratima...)

(Zavjesa, uz zaglušujući tresak, zabezegnuto pada... Ili se to samo čini, jer ovo izgleda i da bi mogao biti:

- Kraj -